

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného: **S. R., zastúpená K. R. P. Z. v B., Š.**, proti povinnému: **M. B., nar. X., bytom H.**, občan SR, vedenej súdnym exekútorom Mgr. V. U., so sídlom úradu Lehotského 4, Bratislava, **pre vymoženie uloženej povinnosti istiny 66,39 € a trovy exekúcie**, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2011, č. k. 18CoE 341/2011-37 a uzneseniu Okresného súdu v Pezinku z 12. mája 2011, č. k. 15Er/11212/2008-23 , takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 2011, č. k. 18CoE 341/2011-37 a uznesenie Okresného súdu v Pezinku z 12. mája 2011, č. k. 15Er/11212/2008-23 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Okresnému súdu v Pezinku na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Pezinku uznesením z 23. februára 2010, č. k. 15Er/11212/2008-15 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. b/ zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). Zastavenie exekúcie odôvodnil stratou účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ust. § 88 ods.1 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom do 31. augusta 2008, podľa ktorého rozhodnutie o uložení pokuty za priestupok, o nároku na náhradu škody a o náhrade trov konania možno vykonať do troch rokov od uplynutia lehoty určenej na ich zaplatenie.

Doplňujúcim uznesením z 12. mája 2011, č. k. 15Er/11212/2008-23 Okresný súd v Pezinku zaviazal oprávneného zaplatiť súdnemu exekútorovi 30,05 € titulom trov exekúcie do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil tým, že k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku objektívnej skutočnosti, ktorou je uplynutie prekluzívnej lehoty,

a teda procesné zavinenie za zastavenie exekúcie, nie je možné pričítať ani povinnému, ani oprávnenému. Obdobne, ako v prípade zastavenia exekúcie, pretože majetok povinného nepostačuje ani na náhradu trov exekúcie, znáša trovy exekúcie oprávnený, keďže na ich náhradu nemožno zaviazať povinného.

Na odvolanie oprávneného proti uzneseniu súdu prvého stupňa o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, uznesením z 19. októbra 2011, č. k. 18CoE 341/2011-37 rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd vychádzajúc zo skutočnosti, že exekúcia bola zastavená pre preklúziu práva oprávneného, vyplývajúceho z rozhodnutia o priestupku, súdnemu exekútorovi vzniklo právo na úhradu účelne vynaložených trov exekúcie a povinný bol v exekúcii úspešný, dospel k záveru, že k zastaveniu exekúcie nedošlo zavinením povinného, ale uplynutím času ako objektívnej kategórie a nie je preto možné zaviazať na náhradu trov exekúcie povinného. Pretože zodpovednosť za výsledok exekúcie má oprávnený, keďže ide o jeho procesný neúspech (pohľadávka nebola uspokojená), súd prvého stupňa správne zaviazal oprávneného na zaplatenie trov exekúcie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu, ako i uzneseniu súdu prvého stupňa o trovách exekúcie, podal generálny prokurátor v zákonom stanovenej lehote mimoriadne dovolanie podľa § 243e v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. žiadajúc, aby dovolací súd uznesenia súdov oboch stupňov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že rozhodnutiami obidvoch súdov, tak prvostupňového súdu, ako i súdu odvolacieho, bol porušený zákon, pretože konajúce súdy sa v prejednávacej veci neriadili zákonnými ustanoveniami § 251 ods. 4 O. s. p., § 196, § 197 ods. 1, § 200 ods. 1, 2 a § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku a podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania na strane oprávneného, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním. Podľa generálneho prokurátora náhradu nevyhnutných trov exekúcie možno uložiť oprávnenému len výnimočne, a to v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak zastavenie exekúcie zaviniť. Vyjadril názor, že pokiaľ oprávnená osoba podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup exekútora v exekučnom konaní, ako

i dĺžku trvania tohto konania, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu jeho konania ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. Vychádzajúc z uvedeného vyslovil generálny prokurátor názor, že oprávnenému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podal návrh na vykonanie exekúcie, ale vždy treba skúmať, či oprávnený procesne zaviniť zastavenie exekúcie, a ak zaviniť, aj mieru jeho zavinenia na zastavení exekúcie. Procesné zavinenie oprávneného nemožno založiť bez ďalšieho iba na jeho dispozičnom úkone – podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenému.

Oprávnený sa stotožnil s obsahom mimoriadneho dovolania.

Povinný sa k mimoriadneho dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas (§ 243g O. s. p.) za súčasného splnenia podmienok na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e, § 243f, § 243h O. s. p., preskúmal rozhodnutia súdov obidvoch stupňov, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.), v rozsahu napadnutom generálnym prokurátorom a ním uplatnených dovolacích dôvodov podľa § 242 ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namieta, že napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), keď súdy nesprávne posúdili zavinenie oprávneného za zastavenie exekúcie.

Nesprávnym právnom posúdením sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než

ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný. Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie; súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Podmienkou uloženia povinnosti nahradit' trovy exekúcie oprávnenému je však určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod „zavinením“ oprávneného v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba rozumieť iba také porušenie procesných predpisov oprávneným, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie (viď 3M Cdo 6/2012, 6M Cdo 2/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že ak oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie včas, neprichádza do úvahy jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na vykonanie predmetného exekučného titulu, keď oprávnený postup exekútora a exekučného súdu a dĺžku exekučného konania (vykonanie exekučného titulu do uplynutia prekluzívnej lehoty) nemohol ovplyvniť.

Z vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov o trovách exekúcie, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 2 veta prvá a ods. 3, § 243b ods. 4 veta za bodkočiarkou, v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. dovolaním napadnuté uznesenia odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je súd prvého stupňa, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 243d ods. 1 veta druhá v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová